UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Aurea Rosa id est preclarissiam[!] expositio sup[er] euangelia totius anni: de Tempore [et] de Sanctis. tam s[ecundu]m ordine[m] Predicato[rum] q[uam] s[ecundu]m Curia[m]

Mazzolini, Silvestro

[Augsburg], 31. Okt. 1510

VD16 M 1750

Casus xxxvj

urn:nbn:de:hbz:466:1-70429

Visual Library

Caſus xxxv.

q Verif. xxxv. Vtrũ lici/
te fiat q̃rto mõ: Ad q̇d dico
ꝙ iſtã q̃ſtionẽ ꝑtractat Jn/
no. i. c. in ciuitate. ⁊ m̃lti poſt
eũ: puta Lau. Hoſti. Jo. an. ⁊ q̄dã Guil.
⁊ Alexãder lombard⁹: ⁊ Abbas. Jnno/
cẽti⁹ ꝗ diſtiguit. Aut ẽm talis annu⁹ red
dit⁹ iam eſt inſtitut⁹ ſuꝑ reb⁹ mobilibus
vel imobilib⁹: aut nõ. Si ṗmũ: ſm eu3 ⁊
oẽs alios canoniſtas ɔtract⁹ eſt licit⁹: q̇a
eſt vera vẽditio: cũ ibi ſit ꝑciu3 ⁊ merces
.i. annu⁹ reddit⁹. C. de ſacroſanc. eccle. l.
iubemus. Si ſcdm: ſic dicit Jnno. ꝙ ſm
aliq̈s eſt illicit⁹. q2 ibi non videt᷑ eſſe vera
venditio: cum merces nõ ſit in reꝝ natura
Emptio aũt ⁊ vẽditio: ſine re ꝗ veneat in
telligi nõ põt. ff. de ɔtrahẽ. empt. l. nec em
ptio. Jdeo ɔſulit a talib⁹ abſtinendũ. S3
Joã. an. dr: ꝙ ɔtract⁹ eſt illicit⁹: ⁊ vix vi
det quõ ſine fraude fieri poſſit. S3 Guil.
nõ gloſator raymũdi ſed ali⁹: ⁊ Abbas ⁊
Alexan. lõbar. dicunt ɔtractũ eſſe licitũ.
Jmo dicit iſte Alexan. ꝙ nullã videt cau
ſam dubitãdi in h: q2 cũ habeam⁹ tria. ſ.
bõa mobilia ⁊ bõa imobilia: ⁊ ius i vtriſ
q3: h tertiũ eſt q̇d hic vendit᷑. Vñ Jnno. i
ſua rõne aſſumit falſum. ſ. ꝙ ibi nõ ſit res
ꝗ veneat: q2 eſt vtrq3. ſ. cert⁹ reddit⁹ ⁊ ius
exigendi illũ. Et l3 ſeu dato ꝙ nõ eſſet il/
lud ius ⁊ emptio nõ fiat ſine re: fit tñ ſine
re exiſtẽte: ſed futura. vt cũ emunt᷑ fruct⁹
ꝓuenturi ex agro: ⁊ part⁹ ancille vel pecu
dis. ff. de ɔtrahẽ. empt. l. nec emptio. ⁊ ia
ctus retis. l. ſi iactũ. ff. eodem. Mihi vide
tur ꝙ bñ dicat iſte Alexan. l3 Archie. di/
cat ꝙ res nõ videt᷑ clara. Nõ ẽm poſſum
videre differentiã int᷑ affictu3 ɔſtitutũ he
ri ⁊ ɔſtitutũ hodie. Si ẽm affict⁹ ɔſtitu/
tus: quẽ ſm oẽs licet emere: fuit inſtitut⁹
licite. q̄re nõ põt etiã nũc licite alius inſti/
tui ſicut tũc ille licite iſtituebat᷑. Si ꝟo il/
licite fuit inſtitut⁹ q̄ſi res de ſe iniuſta: li/
cite emi nõ poſſet: q2 nõ firmat᷑ tractu tẽ/
poris: q̇d ab initio iure nõ ſubſiſtit. extra
d reg. iu. li. vj. Jõ rẽ habeo clarã ſi affict⁹
fiat ſuꝑ re imobili: q2 hoc eſt vendere ali/
quã ei⁹ partẽ ꝑ indiuiſum. Hoc igit᷑ ſup/
poſito nunq̇d licebit in h facere pactu3 de
retrouẽdendo. Ad h dico ꝙ ſicut ex dict3
p3 ⁊ ex Raymũdo: ſi ſic emat᷑ ꝑciũ nõ eſt
dubiũ ꝙ lic3. Sed ⁊ de ṗdicto annuo red
ditu idem eſt ſm ṗdictũ Guil. imo vt ait
oĩa hec vident᷑ expſſa. ff. de ɔditiõe adiec.
in. l. ij. ⁊ in. l. vbi aũt. ⁊ ſi r̄dimat᷑ nõ tenebi
tur emptor fruct⁹ cõputare in ſortẽ. Sed
cõtra. q2 aliq̇d accederet ſorti: ꝗ eẽt vſura.
Rñ. Hic nulla ẽ ſors. i. mutuũ. q2 ille pe/
cunie q̄ntũ erat ex parte emptoris fuerũt
vẽditori perpetuo ⁊ irreuocabilr̃ tradite.
Eſt aũt ſors. i. capitale: ſ3 tali ſorti aliq̇d
põt accedere ſine vſura: q2 q̄ñ inuenit᷑: inde
licite aliq̇d ꝑcipit᷑.

Caſus xxxvj

q Verif. xxxvj. Vtrũ li/
cite fiat q̄nto mõ: Ad q̇d di/
co ꝙ nõ eſt dubiũ q̄n oẽs fru
ctus inde añ terminũ reſtitu/
tiõis recepti ſũt vſura vl̃ furtũ. q2 nõ acci
piunt᷑ ex re ꝓpria ſ3 ex pignore. ff. de fur. l.
ſi pigno. Sic igit᷑ p3 quõ ſit licit⁹ caſus ⁊
quõ nõ. Ad ṗmã ꝗ rõnẽ ṗncipalẽ factã i
oppoſitũ dico dupl̃r. Primo: ꝙ id q̇d d ſe
licitũ eſt põt ex lege ṗncipis illicitũ fieri.
Vñ q̄dã iõ mala ſũt: q2 ꝓhibita: vt edere
carnes. vj. feria. Et ſic iſte ɔtract⁹ de ſe li
cit⁹: potuit ex dei determiatiõe talit᷑ limi
tari ꝙ emptor nõ poſſet lucrari fructus:
q2 de⁹ vltra h ꝙ ẽ dñs oĩm: ſpecialiter tñ
dominiũ habuit illius terre quã ꝑplo ſuo
valida manu adq̇ſiuit. Nec tamẽ nos mõ
tenemur illõ ſtatutũ ſeruare. q2 vt pa3 ex
doctria theologoꝝ maxime s. Thom. ij. q.
ciij. cũ in lege veteri eſſent tria genera ꝑce
ptoꝝ. ſ. moraliũ ſeu naturaliũ: cerimonia/
liũ ⁊ iudicialiũ. ṗma ſꝑ durãt ſicut ⁊ na/
tura: vt nõ furtũ facies. Scda ꝟo vt imo
lare agnũ: ſunt ꝓhibita poſt chri paſſionẽ
diuulgatã: q2 ꝓteſtaremur ea ꝗ ſũt ꝑteri/
ta: eſſe futura. Tertia ꝟo ſuari poſſunt ſ3
nõ tenemur. quia mutat⁹ eſt ſtat⁹ ꝑpl̃i ad
quẽ ordinabant᷑. Scdo Dico ꝙ ſicut ha/
bet᷑ ibi ⁊ in multis aliĳs locis: dñs ɔſtitu/
it ꝙ illa terra venderet᷑ ſub redẽptiõis cõ
ditiõe: ⁊ ſi non redimebat᷑ anno. l. redibat
ad venditorem libera. Quanto ergo mi/
nus tempus reſtabat vſq3 ad annũ. l. tan/

to vilius vendebať: ⁊ q̃nto maiꝰ tãto cari
us. Unde poſſeſſio eadez vẽdita in anno
p̃mo valens .l. aureos: in anno ſeq̃nti va-
lebat .xlix. ⁊ in ſeq̃nti .xlviij. ⁊ in ſequenti
xlvij. ⁊ ſic de alijs. Et ita dñs iuſſit cõpu
tari fructꝰ in ſortẽ: nõ qꝛ tantũ de p̃cio mi
nuereť q̃ntũ valebãt fructꝰ: ſed qꝛ ꝓportio
nabiliter tantũ diminuebať de p̃cio q̃ntũ
⁊ de tempe fructuũ ꝑcipiẽdoꝝ. Et q̃ iſte
ſenſus ſit bonus ſignũ eſt: quia poſito ꝙ il
la terra redderet .vj. ꝑ centũ: quelibet poſ-
ſeſſio in .xvij. anno fuiſſet ex toto libera ſi
fuiſſet valoꝛ fructuũ cõputatꝰ in ſoꝛtem.
⁊ ꝯſequenť vẽditoꝛ in .xvij. anno libere ſi-
ne p̃cio eam potuiſſet rehabere: qđ eſt fal
ſum. quia vſq₃ ad .l. annũ erat emptoꝛis.
Ad ſcđm nego antecedẽs. Ad p̃mã ꝓba-
tionẽ dico: ꝙ aliq̃n talis venditoꝛ ſi poſſet
habere pecuniã ſup pignoꝛe nollet vẽdere
ſed quia aliter facere nõ põt: vult vendere
qđ patz: quia ſi nõ inueniat qui faciat pa
ctum de retrouẽdẽdo vẽdeť aliq̃n abſolu
te: ⁊ cõſtat ꝙ tũc vellet vendere: ⁊ tñ non
haberet magis voluntatẽ vendendi quan
do vendit abſolute q̃ʒ quãdo vẽdit cũ di-
cto pacto ſʒ minus. Unde ſimpliciť vult
vendere licz habeat velleitatẽ nõ vendẽdi
id eſt ſi poſſet vellet nõ vẽdere. Notan-
dũ eſt tamẽ ꝙ etiãſi venditoꝛ nõ intendit
vendere ſed fingit ⁊ decipit emptoꝛẽ: nihi
lominꝰ tenet venditio ſi dicit ſe velle ven
dere. alioquin etiam de vendente abſolu-
te idem dici poſſet: ⁊ ꝯſequẽter ſi poſt de-
cem annos diceret ſe intentionẽ vẽdendi
nõ habuiſſe: ⁊ hoc ꝓbaret ꝑ teſtes vel iu-
reiurando. vel ſi non ꝓbaret: tñ h̃ crederet
emptoꝛ teneret in ꝯſciẽtia reſignare rem
emptam ⁊ fructꝰ: quod dicere ſtultuʒ eſt
Sufficit ergo ſi dicat ſe velle vẽdere. Ad
ſecundã aũt dico: ꝙ in venditione duplici
ter eſt ꝯditio. Uno mõ vt intelligať anne
xa ip̃i venditiõi: quaſi .ſ. venditio ſit ſuſpẽ
ſa vſq₃ ad certum terminũ. Alio modo qꝛ
eſt annexa rei vendite: vt cum aliquid vẽ-
ditur cum tali vel tali onere. Et p̃mo qui
dem modo nõ transferť dominiũ niſi ad-
ueniẽte termino: ſed ſcđo modo ſecus. Di
cere ṽo ꝙ ſm̃ iura venditio nõ poſſit fieri
ꝯditionate: eſt ignoꝛanter loqui: quia hoc
nullibi habeť: ſed potius Leuiť. vbi ſup̃
habeť oppoſitũ. quia illa terra vendebať
ſub ꝯditiõe redimendi: ⁊ tñ tali ꝯditione
non obſtante fructus erant emptoꝛis. Et
idem exp̃ſſe habeť inſtiť. de empti. ⁊ ven-
ditio. §. emptio. Ad tertiũ dico: ꝙ illi non
dicunt hũc ꝯtractum vſurarios inueniſſe
ſed eo fuiſſe vſos. Et dato ꝙ ab eis eſſet
inuentꝰ nõ ſequiť ꝙ ſit vſurariꝰ. Ad q̃r-
tum dico ꝙ nunq̃ʒ vidi doctoꝛẽ ſcribentez
vel doctum dicentẽ oppoſitũ ex ſentẽtia.
Si aũt aliqui imperiti oppoſitum dicũt
nõ eſt curandum

Caſus xxxvij.

Ueritur. xxxvij.

q Utrũ liceat rem ſuaz apud
aliũ detentã furtim ſurripe
Ad h̃ aũt rñdet Archie. ij.
ꝑte ti. j. ⁊ Petrꝰ de palu. i. iiij. ⁊ Henri. ⁊
Piſa. ⁊ Aureo. i. iij. q̃dli. q. xxj. ⁊ ſanctus
Tho. ij. ij. q. lxv. Dico ḡ ꝙ aut res tua ẽ
detẽta apud aliũ iuſte: puta quia eſt depo
ſitata: aut iiuſte. Si p̃mũ: nõ licz tibi ſm̃
ſctm̃ Tho. quia grauas ꝺpoſitariũ ad red
dendũ aut oſtendendũ ſe innoxiũ ff. depo
ſiti. vl' ꝯtra legẽ depoſitũ. ⁊ .l. ſi hominem
Et idez intellige ſi eſt accõmodata: q̃a is
cui eſt accõmodatum aliquid teneť de re
amiſſa. ff. cõmodati vel cõtra. l. rem mihi
Et ſimiliter idem eſt de pignoꝛe. ff. de fur
tis. l. eum qui. ⁊ .l. creditoꝛis. §. idẽ ſcribit
Unde teneris releuare grauamẽ depoſi-
tarij ſm̃ ſctm̃ Tho. Et idem intellige de
alijs. Si ṽo ſcđm: tũc accipiendo rem tu
am aut aliq̃d eq̃ualẽs ſm̃ Archie. peccas
vt đt ſctũs Tho. qꝛ miſtras tibi iuſticiã. q̃
ꝯtra. C. nequis in ꝓpria cauſa. l. j. Non tñ
teneris reſtituere. Hec ſctũs Tho. ⁊ ſup-
dicti. Tñ ſm̃ Archie. aliq̃n põt hoc licere
⁊ tũc ſex requirunť. Primo ꝙ nõ ſis dubi
us: qꝛ exponeres te ꝑiculo furti. Argumẽ
tũ. di. xxxiij. habuiſſe. Scđo ꝙ nõ poſſis
rem tuã habere in iudicio: qđ ſm̃ Petruz
aureo. tũc eſt q̃n nõ habes q̃ velit teſtifica
ri aut iudicis p̃ſentiam: ⁊ ſm̃ Archie. q̃n
nõ ſperas iuſticiã. Tertio ꝙ nõ ſit veriſi-
mile ſequi ſcandalũ alijs: quia nemo debʒ
cum alterius iactura locupletari. extra de

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN